

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste, achtste en negende kamer, op 10 juli 1997 door de Eerste Minister verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van "programmawet houdende diverse bepalingen", heeft op 14 juli 1997 (eerste kamer) en op 15 juli 1997 (achtste en negende kamer) het volgende advies gegeven :

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première, huitième et neuvième chambres, saisi par le Premier Ministre, le 10 juillet 1997, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un avant-projet de "loi programme portant des dispositions diverses", a donné le 14 juillet 1997 (première chambre) et le 15 juillet 1997 (huitième et neuvième chambres) l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt :

"Het inroepen van de hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat het voorontwerp in zijn geheel een van de belangrijkste doelstellingen van het regeringsbeleid beoogt te helpen realiseren, nl. ons Land laten beantwoorden aan de voorwaarden, vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, om het te laten toetreden tot de Europese Economische en Monetaire Unie.

Indien ons Land niet zou voldoen aan de toetredingsvoorwaarden van de Europese Economische en Monetaire Unie, zou het zeer zware gevolgen ondergaan onder de vorm van monetaire instabiliteit en hoge intrestlasten, met een nefaste invloed op de economie.

De begrotingsobjectieven in het Verdrag van Maastricht vormen voor ons Land een internationale verbintenis. Overeenkomstig het vastgelegde tijdschema zal begin 1998 worden bepaald welke Lid-Staten in aanmerking komen voor de toetreding : vandaar dat de begrotingsresultaten voor 1997 cruciaal zullen zijn.

Dit ontwerp moet de Regering toelaten om, in het kader van de uitvoering van de begroting 1997, een aantal maatregelen te treffen om het globale overheidsstekort tot 3 % van het B.B.P. te beperken.

Het inroepen van de hoogdringendheid wordt bovendien gemotiveerd door het feit dat het voorontwerp een aantal bepalingen bevat die de bestaande wetgeving beter afstemmen op de praktijk, dus op zijn concrete toepassing naar de betrokken doelgroep toe.

.../...

Vervolgens bevat het voorontwerp een aantal wijzigingen, die ruimte creëren voor nieuwe initiatieven, ingegeven vanuit de zorg van de Regering om een betere en leefbare samenleving voor zowel huidige als toekomstige generaties. Het betreft de maatregelen met het oog op een preventieve en verantwoorde aanpak op het vlak van de nucleaire energie (hoofdstukken III en V van het voorontwerp).

Tenslotte beoogt de Regering met dit ontwerp reeds genomen noodzakelijke beslissingen zo snel en zo optimaal mogelijk te bestendigen of operationeel te maken, zoals blijkt uit de bepalingen omtrent de Collectieve Onderzoekscentra, de Dienst kijk- en luistergeld en de verdere operationele uitbouw van het Federaal Agentschap voor nucleaire controle, en de bepalingen tot wijziging van de wet op de Postdienst.

Vermits het aan uw Hoog College voorgelegde voorontwerp de hierboven geschetste doelstellingen beoogt te helpen realiseren, is het de bedoeling van de Regering het Parlement te vragen om dit voorontwerp zo spoedig mogelijk goed te keuren en het door het Staatshoofd te laten bekrachtigen en afkondigen."

*
* *

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan."

Dat onderzoek noopt tot het maken van de volgende opmerkingen.

.../...

TITEL II - Diverse bepalingen

Hoofdstuk I - Toekenning van subsidies aan de collectieve onderzoekscentra

1.1. De bepalingen welke het voorwerp uitmaken van titel II, hoofdstuk I, van het ontwerp hebben luidens de memorie van toelichting tot doel "de toekenningswijze aan te passen van de toelagen, ten laste van de Staat, aan projecten van wetenschappelijk en technisch onderzoek ingediend door Collectieve Onderzoekscentra om de concurrerende positie van de bedrijven, en meer in het bijzonder de K.M.O.'s, te verbeteren, in de strikte naleving van de federale en gewestelijke bevoegdheden, verdeeld overeenkomstig artikel 6bis, §§ 2 en 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen".

1.2. Voorheen werden de bedoelde centra gesubsidieerd door het Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw (IWONL) door middel van kredieten van het ministerie van Economische Zaken, met toepassing van de bepalingen van de besluitwet van 30 januari 1947 tot vaststelling van het statuut van oprichting en werking van de Centra, belast met de bevordering en de coördinatie van de technische vooruitgang van de verschillende takken van 's Lands bedrijfsleven, door het wetenschappelijk onderzoek. Bij koninklijk besluit van 19 december 1995 betreffende de ontbinding van het Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw en de overdracht van zijn opdrachten, goederen, rechten en verplichtingen, werd het IWONL ontbon-

.../...

den en werden zijn statutaire opdrachten overgedragen aan de departementen (1).

1.3. Volgens de memorie van toelichting veronderstelt de voortzetting van de opdracht welke destijds door het IWONL werd vervuld, dat de minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren de toelagen zou kunnen toekennen op de in het besluit in ontwerp vastgestelde wijze.

2.1. Artikel 92.1 van het EG-Verdrag bepaalt :

"Behoudens de afwijkingen waarin dit Verdrag voorziet (2), zijn steunmaatregelen van de Staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig beïnvloedt.".

(1) Dit koninklijk besluit is de uitvoering van artikel 74, § 3, eerste lid, van de wet van 6 augustus 1993 houdende sociale en diverse bepalingen, luidens welke bepaling de Koning, met het oog op de afschaffing van het IWONL, bij in Ministerraad overlegde besluiten, de overdracht regelt van de opdrachten, goederen, rechten en verplichtingen van het Instituut naar de diensten die Hij aanwijst.

(2) Het Verdrag voorziet in twee vormen van afwijkingen : afwijkingen de jure (artikel 92.2) en mogelijke afwijkingen (artikel 92.3). De beoordeling van laatstgenoemde afwijkingen behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de Europese Commissie. Onder meer sectorale steun behoort tot die laatste categorie (artikel 92.3. c).

Het begrip "steunmaatregel" wordt door het Hof van Justitie en de Commissie ruim geïnterpreteerd, namelijk als een voordeel dat bepaalde ondernemingen of producties ontvangen als resultaat van een door de overheid ondernomen stap (1).

Een steunmaatregel veronderstelt aldus een directe of indirecte kost voor de openbare begroting. Dit karakter verdwijnt niet doordat de overheidsmaatregel bijvoorbeeld geheel of gedeeltelijk wordt gefinancierd uit van overheidswege verplicht gestelde bijdragen van de betrokken ondernemingen (2). Bovendien wordt geen onderscheid gemaakt naar de oorzaken of doeleinden der bedoelde maatregelen, doch wordt enkel gekeken naar hun gevolgen (3).

Ten aanzien van zulke maatregelen moet de procedure worden gevolgd bedoeld in artikel 93.3 van het Verdrag. Dit betekent dat de voorgenomen maatregel vooreerst moet worden aangemeld bij de Europese Commissie.

2.2. Gelet op het bepaalde in artikel 3 van het ontwerp, lijkt titel II, hoofdstuk I van het ontwerp op het eerste gezicht te moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie

(1) Zie JORIS, T., "Nationale steunmaatregelen en het Europees gemeenschapsrecht", MAKLU uitgevers, 1994, p. 55.

(2) o.c., p. 55.

(3) Zie H.v.J., zaak 173-73, Italië/Commissie, Jur., 1974.

in het kader van de voornoemde artikelen 92 en 93 EG-Verdrag, en dit vanzelfsprekend voorafgaand aan de adviesaanvraag bij de Raad van State. Uit de aan de Raad van State voorgelegde stukken kan niet worden afgeleid dat die aanmelding plaats heeft gevonden. Daaruit volgt dat deze geen advies kan uitbrengen over de artikelen 2 tot 6 van het ontwerp. Men weet immers dat de Raad van State, afdeling wetgeving, in beginsel pas over de hem voorgelegde ontwerp-teksten adviseert voor zover de voorafgaande administratieve procedure is doorlopen, wat inhoudt dat de voorgeschreven adviezen moeten zijn ingewonnen en de vereiste akkoorden zijn verkregen, zodat de Raad van State ervan op aan kan dat de hem voorgelegde teksten definitief zijn en niet onderhevig aan wijzigingen als gevolg van de nog niet beëindigde of nog te doorlopen administratieve procedure (1).

(1) In de toelichting bij artikel 3 van het ontwerp wordt blijkbaar gealludeerd op de door de Europese Commissie uitgevaardigde "communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling". Krachtens punt 4.7. van die regeling moeten afzonderlijke gevallen van steunverlening in het kader van een aangemelde en door de Commissie goedgekeurde regeling voor onderzoek en ontwikkeling in beginsel niet ter kennis worden gebracht, voor zover zij een bepaalde waarde niet overschrijden. Daargelaten de vraag in hoeverre de Europese Commissie vermag afwijkingen toe te staan op de aanmeldingsplicht, moet toch worden opgemerkt dat die kaderregeling er de Lid-Staten niet van vrijstelt de steunregeling zelf ter kennis te brengen van de Europese Commissie, overeenkomstig artikel 93.3 van het EG-Verdrag.

Hoofdstuk II - Verzekeringsondernemingen

Artikelen 7 en 8

Luidens de toelichting bij deze artikelen, zullen de ontworpen wijzigingen aan de artikelen 2, § 3, 6°, en 9, § 2, tweede lid, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen tot gevolg hebben dat elk overheidsbedrijf waar een pensioenstelsel ten voordele van het personeel of van de bedrijfsleiders bestaat, verplicht zal zijn om, overeenkomstig artikel 9, § 2, tweede lid, van de voornoemde wet, binnen een termijn van één jaar na de inwerkingtreding van hoofdstuk II van het ontwerp, een vereniging zonder winstoogmerk of een onderlinge verzekeringsvereniging op te richten of om zijn verplichtingen door een groepsverzekering te laten dekken. Zulks blijkt echter niet duidelijk uit de tekst van de artikelen 7 en 8 van het ontwerp.

Immers, overeenkomstig artikel 9, § 2, van de wet betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, zoals artikel 8 van het ontwerp dat beoogt te wijzigen, zullen de overheidsbedrijven over een termijn van één jaar beschikken om de rechtsvorm van hun interne fondsen aan te passen, welke termijn ingaat in "vanaf de bekendmaking van het koninklijk besluit, bepaald (sic) in artikel 2, § 3, (van de voornoemde wet)". In artikel 2, § 3, van de wet, zal echter - ook na de wijziging ervan door artikel 7 van het ontwerp - van twee koninklijke besluiten melding worden gemaakt. Het is derhalve niet duidelijk welk koninklijk besluit precies wordt bedoeld in het nieuwe artikel 9, § 2,

.../...

tweede lid, van de wet. Indien het de bedoeling zou zijn de betrokken overgangstermijn te laten ingaan vanaf de bekendmaking van het inwerkingtredingsbesluit van hoofdstuk II van het ontwerp, zoals de memorie van toelichting laat uitschijnen, zal zulks alleszins uitdrukkelijk moeten worden bepaald in de tekst van het ontwerp.

Hoofdstuk III - Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen - Inventaris van het nucleair passief

Artikel 9

1. In paragraaf 1, 1°, van dit artikel wordt voor een omschrijving van het begrip "radioactieve stoffen" de definitie overgenomen van artikel 1 van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortvloeiende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle. Om redenen van duidelijkheid en in overeenstemming met de wetgevingstechnische gebruiken terzake, kan het volstaan hetzij naar de voornoemde wet te verwijzen hetzij de bedoelde definitie nauwkeurig en in extenso in de ontworpen bepaling over te nemen.

2. In paragraaf 1, 3°, van artikel 9 van het ontwerp wordt de inhoud van de inventaris en de omvang van de medewerking die de houders of eigenaars van radioactieve stoffen aan deze inventarisatie moeten verlenen, nader

.../...

bepaald. Na het opmaken van de inventaris kan de bevoegde minister aan uitbaters, houders of eigenaars de verplichting opleggen "corrigerende maatregelen" te nemen. Wat moet worden verstaan onder zulke "corrigerende maatregelen" wordt nergens nader omschreven, ook niet in de memorie van toelichting.

Met het oog op de rechtszekerheid en mede omdat het niet naleven van deze maatregelen kan gesanctioneerd worden, verdient het aanbeveling de beoogde maatregelen in het bepalend gedeelte van het ontwerp nader te preciseren.

Hoofdstuk IV - Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie - Overdracht van de Dienst kijk- en luistergeld

Artikelen 10 en 11

1. De ontworpen bepalingen kunnen nieuwe ontvangsten meebrengen.

Krachtens de artikelen 5, 2º, en 14, 1º, b), en 2º, van het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole zijn de goedkeuring van de Minister van Begroting en het voorafgaande advies van de inspecteur van Financiën vereist.

De goedkeuring van de Minister van Begroting, vervat in een niet gedateerde brief, is aan de Raad van

.../...

State meegedeeld op 14 juli 1997, doch het advies van de inspecteur van Financiën ontbreekt.

De ontworpen bepalingen worden onderzocht onder voorbehoud van de naleving van dat laatste substantieel vormvereiste.

2. Krachtens de ontworpen tekst zou het Belgisch Instituut voor postdiensten gemachtigd zijn om het personeel belast met de inning van het kijk- en luistergeld, dat met toepassing van het koninklijk besluit van 3 april 1997 houdende maatregelen betreffende de overdracht van sommige statutaire personeelsleden van Belgacom aan de federale overheid, met toepassing van artikel 3, § 1, 6°, van de wet van 26 juli 1996 betreffende het realiseren van de budgettaire voorwaarden van de deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, van Belgacom is overgeheveld, ter beschikking te stellen van de Gemeenschappen. Tevens wordt bepaald dat het Instituut de inning van het kijk- en luistergeld ten voordele van de Gemeenschappen voorlopig op zich zal nemen zolang deze geen eigen regeling hebben vastgesteld.

Zoals de Raad van State erop heeft gewezen in verscheidene adviezen (1), is de regeling die er voor de Staat in bestaat in dezen ambtenaren ter beschikking te stellen van de Gemeenschappen voor kritiek vatbaar, daar zij

(1) Zie onder meer het advies gegeven op 26 maart 1997 over het voormelde koninklijk besluit van 3 april 1997 (Belgisch Staatsblad van 5 april 1997, blz. 8017).

niet in overeenstemming lijkt met artikel 5bis, § 5, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

In dat verband staat in de memorie van toelichting immers het volgende te lezen :

"Dit terbeschikkingstellingsproces laat de Staat toe om de lasten van voormelde transfert sterk te verminderen en aan de Gemeenschappen om op het bekwame en ervaren personeel te kunnen rekenen voor de inning van het waarvan de inkomsten hen toekomen.".

Het ter beschikking stellen van personeel zou dus onvermijdelijk impliceren dat de Gemeenschappen, krachtens het eerste lid van het ontworpen artikel 10, de leiding op zich nemen van het personeel waarover zij zouden beschikken en door middel van dit personeel de hand zouden hebben in de inning van het kijk- en luistergeld.

Uit paragraaf 5 van het voormelde artikel 5bis blijkt evenwel dat de dienst kijk- en luistergeld door de Gemeenschappen slechts kan worden onderhouden op voorwaarde dat zij daarover "in onderlinge overeenstemming" beslissen en door de Vlaamse en de Franse Gemeenschap terzelfder tijd bepalingen worden uitgevaardigd voor de inning van het geld in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Zulks impliceert dat een samenwerkingsakkoord wordt gesloten tussen de federale Staat en de Gemeenschappen. Luidens de informatie waarover de Raad van State beschikt, bestaat een zodanig akkoord niet.

.../...

Indien de federale wetgever nu reeds de regels voor de inning van het kijk- en luistergeld beoogt te wijzigen, kan hij zulks overeenkomstig artikel 5bis, § 5, eerste lid, bovendien uitsluitend "in overleg met de gemeenschappen", welk overleg niet lijkt te hebben plaatsgehad over het eerste lid van artikel 10 en evenmin over het tweede lid.

Daaruit volgt dat, bij deze stand van zaken, artikel 10, alsmede artikel 11, dat de datum vaststelt waarop artikel 10 uitwerking heeft, moeten vervallen. Indien zij werden gehandhaafd, zouden zij met toepassing van artikel 124bis van de bijzondere wet van 16 januari 1989 op het Arbitragehof door dit Hof eventueel kunnen worden afgekeurd.

Hoofdstuk V - Federaal Agentschap voor nucleaire controle

Artikel 12

1. Luidens het bestaande - nog niet in werking getreden - artikel 45 van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor nucleaire controle worden de personeelsleden van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en van het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu, verbonden aan de diensten bevoegd voor de nucleaire sector, ambtshalve overgeplaatst naar het Agentschap, met behoud van hun arbeidsvoorwaarden.

Het ontworpen artikel 45 (artikel 12, § 1, van het ontwerp) wijzigt die regeling op verscheidene punten :

.../...

- 1° de ambtshalve overplaatsing (lees : overdracht) wordt vervangen door een mogelijkheid tot overdracht "na selectie door (de) raad van bestuur (van het Agentschap), via bemiddeling van een extern adviesbureau";
- 2° die mogelijkheid van overdracht wordt niet alleen geboden aan de personeelsleden van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, verbonden aan de diensten bevoegd voor de nucleaire sector, maar ook aan personeelsleden verbonden aan diensten van andere ministeries die bevoegd zijn voor de nucleaire sector, aan het wetenschappelijk personeel van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid - Louis Pasteur en aan personeelsleden van openbare instellingen met opdrachten in de nucleaire sector;
- 3° hoewel de overdracht krachtens de ontworpen regeling nog steeds gebeurt "minstens met behoud van (de) arbeidsvoorwaarden (van de betrokken personeelsleden)", wordt het Agentschap gemachtigd om het geldelijk en administratief statuut van de overgedragen personeelsleden aan te passen, "ter harmonisering van de verschillende statuten van toepassing op het personeel van het Agentschap".

1.1. De vervanging van het systeem van de ambtshalve overdracht door dat van een mogelijkheid van overdracht na een selectie door de raad van bestuur van het Agentschap, doet de vraag rijzen of de bedoelde personeelsleden vrij zijn om al dan niet te kiezen voor een overheveling dan wel

.../...

of ze daartoe gedwongen kunnen worden. Het is m.a.w. niet duidelijk of de personeelsleden van de betrokken diensten zich kandidaat moeten stellen om voor overdracht in aanmerking te komen, dan wel of ze automatisch het voorwerp zullen zijn van de selectieprocedure en, indien ze geselecteerd worden, verplicht worden om over te stappen naar het Agentschap.

1.2. De ontworpen bepaling geeft evenmin duidelijk aan welke instantie uiteindelijk beslist over de overdracht. De selectie door de raad van bestuur van het Agentschap hoeft immers niet noodzakelijk te betekenen dat deze raad van bestuur ook finaal beslist over de overdracht van de betrokken personeelsleden.

1.3. De overdracht van de betrokken personeelsleden gebeurt minstens met behoud van hun "arbeidsvoorwaarden" (ontworpen artikel 45, § 1, in fine). Volgens de memorie van toelichting moet onder arbeidsvoorwaarden verstaan worden : "hun hoedanigheid (statutair, pecuniair (lees : contractueel) en wetenschappelijk), hun administratieve en geldelijke anciënniteit, hun premies en vergoedingen, hun recht op pensioen en hun graad". Het is niet duidelijk hoe die regeling - die overigens beter met zoveel woorden in de tekst van het ontwerp zou worden opgenomen - te verenigen valt met de bepaling van het ontworpen artikel 45, § 3, waarbij aan het Agentschap de bevoegdheid wordt opgedragen om het geldelijk en administratief statuut van de overgedragen personeelsleden "aan te passen".

.../...

2. Paragraaf 2 van artikel 12 strekt ertoe artikel 44, laatste lid (lees : vijfde lid) van de wet van 15 april 1994 op te heffen. Die opheffingsbepaling zou het voorwerp moeten zijn van een afzonderlijk artikel dat overigens in het ontwerp zou moeten worden opgenomen vóór het artikel dat de vervanging beoogt van artikel 45 van diezelfde wet (1).

Artikel 13

Ter wille van de overeenstemming met de terminologie gehanteerd in de wet van 29 maart 1958 betreffende de bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren, vervange men in de Nederlandse tekst van artikel 13 de woorden "... bijdragen, geheven met toepassing van artikel 3bis van wet van 29 maart 1958 ..." door "... retributies, geheven met toepassing van artikel 3bis van wet van 29 maart 1958 ...".

Artikel 14

Luidens dit artikel treden de bepalingen van hoofdstuk V in werking "de dag waarop de artikelen 31, 44 en 45 van de ... wet (van 15 april 1994) in werking treden".

(1) De in artikel 13 van het ontwerp opgenomen bepaling die de vervanging beoogt van artikel 31, tweede lid, van de wet van 15 april 1994, zou bovendien als eerste artikel in hoofdstuk V van het ontwerp moeten worden opgenomen.

Aangezien de bepalingen van hoofdstuk V er precies toe strekken die artikelen 31, 44 en 45 te wijzigen, is die inwerkingtredingsregeling overbodig. Ook als de ontworpen wijzigingen onmiddellijk ingaan, zullen de gewijzigde artikelen, overeenkomstig artikel 54 van de wet van 15 april 1994, immers pas in werking treden op de datum die door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit zal worden bepaald.

Artikel 14 dient dan ook uit het ontwerp weggelaten te worden.

Hoofdstuk VI - Eindejaarstoelage

Artikelen 15 en 16

1. De ontworpen bepalingen behoorden om advies te worden voorgelegd aan de vakbonden.

Luidens de in de adviesaanvraag verstrekte uitleg heeft het overleg met de vakbonden plaatsgehad op 3 juli 1997 in comité A.

Aan de Raad van State is inderdaad een protocol nr. 95/1, d.d. 15 juli 1997 toegezonden betreffende de onderhandelingen die zijn gevoerd op donderdag 3 juli 1997 in het gemeenschappelijk comité voor alle overheidsdiensten.

.../...

Vastgesteld wordt evenwel dat dit stuk niet is ondertekend. De ontworpen bepalingen worden onderzocht onder voorbehoud van het ondertekenen van dat stuk.

2. Reeds in 1996 werd de eindejaarstoelage samen met de wedde van de maand december van het in aanmerking genomen jaar uitbetaald, krachtens de wet van 20 december 1995 houdende fiscale, financiële en diverse bepalingen, die soortgelijke bepalingen bevat als die van het ontwerp (1).

In de memorie van toelichting wordt niet vermeld op grond van welke objectieve criteria sommige openbare overheden wel en andere niet onder de regeling vallen waarin artikel 16 van het ontwerp voorziet.

Wat de instellingen van openbaar nut betreft, heeft de gemachtigde ambtenaar de uitsluiting van bepaalde instellingen hoofdzakelijk gerechtvaardigd op grond van de overweging dat zij financieel autonoom zijn. Voor de instellingen van de categorieën A en C, waarop artikel 16 van het ontwerp van toepassing zou zijn, heeft hij geoordeeld dat het instellingen betrof met personeel wier wedden hoofdzakelijk rechtstreeks ten laste van de rijksbegroting komen.

(1) Bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 23 december 1995, blz. 34.578; het advies van de Raad van State, bekendgemaakt in het gedrukte stuk van de Kamer van volksvertegenwoordigers van de zitting 1995-1996, nr. 208/1, vermeldt dat de bepalingen betreffende de eindejaarstoelage niet zijn kunnen worden onderzocht omdat de onderhandelingen met de vakbonden niet afgelopen waren.

Wat het Arbitragehof betreft, dat niet wordt vermeld in onderdeel 3° van artikel 15 van het ontwerp, heeft de gemachtigde ambtenaar artikel 123, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof aangevoerd, luidens hetwelk de kredieten die voor de werking van het Arbitragehof nodig zijn, worden uitgetrokken op de begroting van de Dotaties, zodat dit Hof, naar zijn mening, een zekere autonomie wordt toegekend (1).

Het Parlement zal moeten oordelen of de lijst met openbare overheden vermeld in het ontworpen artikel 45, zoals zij wordt opgegeven, is opgesteld op grond van objectieve criteria en met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel.

3. Er wordt op gewezen dat artikel 8 van het koninklijk besluit van 23 oktober 1979 houdende toekenning van een eindejaarstoelage aan sommige titularissen van een ten laste van de Schatkist bezoldigd ambt, dat bepaalt dat de "eindejaarstoelage wordt ... uitbetaald tijdens de maand december van het in aanmerking genomen jaar", in strijd is met het ontworpen artikel 16.

Die tegenstrijdigheid moet worden weggewerkt.

(1) Aan de relevantie van die uitleg kan worden getwijfeld, daar krachtens de gewone wet van 6 januari 1989 de wedden van de rechters, referendarissen en griffiers van het Arbitragehof respectievelijk worden afgestemd op die van de magistraten van het Hof van Cassatie, de leden van het coördinatiebureau van de Raad van State en de hoofdgriffiers van het Hof van Cassatie; bovendien wordt uitdrukkelijk verwezen naar de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de wedden van de magistraten van de rechterlijke orde.

4. Onder voorbehoud van de voorgaande opmerkingen zouden de inleidende zin en onderdeel 2° eenvoudiger kunnen worden gesteld als volgt :

"Art. 15 Dit hoofdstuk is van toepassing op de personeelsleden van de volgende overheidsdiensten :

...

2° de volgende instellingen van openbaar nut :

a) ...

b) ...

c) ...

..."

Hoofdstuk VII - Wijzigingen in de wet op de postdienst van
26 december 1956

Artikelen 17 en 18

De ontworpen bepalingen geven de bepalingen weer die vervat zijn in een voorontwerp van wet "tot wijziging van de artikelen 19bis en 20 van de wet op de postdienst van 26 december 1956" waarover de afdeling wetgeving op 9 juli 1997 aan de Minister van Verkeerswezen advies L. 26.659/9 heeft gegeven.

De mogelijkheid om de afdeling wetgeving ter fine van advies te adiëren is bijgevolg uitgeput.

Selon l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, cette motivation s'énonce comme suit :

"Het inroepen van de hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat het voorontwerp in zijn geheel een van de belangrijkste doelstellingen van het regeringsbeleid beoogt te helpen realiseren, nl. ons Land laten beantwoorden aan de voorwaarden, vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, om het te laten toetreden tot de Europese Economische en Monetaire Unie.

Indien ons Land niet zou voldoen aan de toetredingsvoorwaarden van de Europese Economische en Monetaire Unie, zou het zeer zware gevolgen ondergaan onder de vorm van monetaire instabiliteit en hoge intrestlasten, met een nefaste invloed op de economie.

De begrotingsobjectieven in het Verdrag van Maastricht vormen voor ons Land een internationale verbintenis. Overeenkomstig het vastgelegde tijdschema zal begin 1998 worden bepaald welke Lid-Staten in aanmerking komen voor de toetreding : vandaar dat de begrotingsresultaten voor 1997 cruciaal zullen zijn.

Dit ontwerp moet de Regering toelaten om, in het kader van de uitvoering van de begroting 1997, een aantal maatregelen te treffen om het globale overheidsstekort tot 3 % van het B.B.P. te beperken.

Het inroepen van de hoogdringendheid wordt bovendien gemotiveerd door het feit dat het voorontwerp een aantal bepalingen bevat die de bestaande wetgeving beter afstemmen op de praktijk, dus op zijn concrete toepassing naar de betrokken doelgroep toe.

Vervolgens bevat het voorontwerp een aantal wijzigingen, die ruimte creëren voor nieuwe initiatieven, ingegeven vanuit de zorg van de Regering om een betere en leefbare samenleving voor zowel huidige als toekomstige generaties. Het betreft de maatregelen met het oog op een preventieve en verantwoorde aanpak op het

.../...

vlak van de nucleaire energie (hoofdstukken III en V van het voorontwerp).

Tenslotte beoogt de Regering met dit ontwerp reeds genomen noodzakelijke beslissingen zo snel en zo optimaal mogelijk te bestendigen of operationeel te maken, zoals blijkt uit de bepalingen omtrent de Collectieve Onderzoekscentra, de Dienst kijk- en luistergeld en de verdere operationele uitbouw van het Federaal Agentschap voor nucleaire controle, en de bepalingen tot wijziging van de wet op de Postdienst.

Vermits het aan uw Hoog College voorgelegde voorontwerp de hierboven geschetste doelstellingen beoogt te helpen realiseren, is het de bedoeling van de Regering het Parlement te vragen om dit voorontwerp zo spoedig mogelijk goed te keuren en het door het Staatshoofd te laten bekrachtigen en afkondigen."

*

* *

En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, modifié par la loi du 4 août 1996, la section de législation s'est essentiellement limitée à "l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites."

Cet examen requiert de formuler les observations suivantes.

.../...

TITRE II - Dispositions diverses

Chapitre premier - Octroi des subsides aux Centres de recherche collective

1.1. Selon l'exposé des motifs, les dispositions qui font l'objet du titre II, chapitre premier, de la loi en projet visent "à adapter les modalités d'octroi des subventions, à la charge de l'Etat, à des projets de recherche scientifique et technique présentés par des Centres de recherche collective en vue d'améliorer la position compétitive des entreprises, et en particulier des P.M.E., dans le strict respect des compétences fédérales et régionales réparties conformément à l'article 6bis, §§ 2 et 3, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles".

1.2. Auparavant les centres concernés étaient subventionnés par l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture (IRSIA) sur des crédits octroyés par le Ministère des Affaires économiques, en application des dispositions de l'arrêté-loi du 30 janvier 1947 fixant le statut de création et de fonctionnement de Centres chargés de promouvoir et de coordonner le progrès technique des diverses branches de l'Economie nationale, par la recherche scientifique. L'arrêté royal du 19 décembre 1995 relatif à la dissolution de l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture et au transfert de ses missions,

.../...

biens, droits et obligations, a dissous l'IRSIA et transféré ses missions statutaires aux départements (1).

1.3. Selon l'exposé des motifs, la continuité de la mission accomplie autrefois par l'IRSIA postule que le ministre qui a les Affaires économiques dans ses attributions puisse procéder à l'octroi de subventions suivant les modalités fixées par la loi en projet.

2.1. L'article 92.1 du Traité C.E. dispose ce qui suit :

"Sauf dérogations prévues par le présent Traité (2), sont incompatibles avec le marché commun, dans la mesure où elles affectent les échanges entre Etats membres, les aides accordées par les Etats ou au moyen de ressources d'Etat sous quelque forme que ce soit, qui faussent ou qui menacent de fausser la concurrence en favorisant certaines entreprises ou certaines productions.".

La notion d'"aide" fait l'objet d'une interprétation large par la Cour de Justice et par la Commission :

(1) Cet arrêté royal pourvoit à l'exécution de l'article 74, § 3, alinéa 1er, de la loi du 6 août 1993 portant des dispositions sociales et diverses, en vertu duquel, en vue de la suppression de l'IRSIA, le Roi règle, par arrêtés délibérés en Conseil des Ministres, le transfert des missions, biens, droits et obligations de l'Institut aux services qu'Il désigne.

(2) Le Traité prévoit deux formes de dérogations : dérogations "de droit" (article 92.2) et dérogations possibles (article 92.3). L'appréciation de ces dernières relève de la compétence discrétionnaire de la Commission européenne. Les aides sectorielles, entre autres, appartiennent à cette dernière catégorie (article 92.3. c).

elle est considérée comme un avantage que reçoivent certaines entreprises ou productions par suite d'une démarche des pouvoirs publics (1).

Une aide suppose ainsi un coût direct ou indirect pour le budget public. Ce caractère ne disparaît pas en raison du fait que la mesure prise par le pouvoir public est entièrement ou partiellement financée par des contributions imposées par le pouvoir public aux entreprises concernées (2). En outre, il n'est fait aucune distinction selon les causes ou les objectifs des interventions concernées, seuls leurs effets sont pris en considération (3).

En ce qui concerne de telles mesures, il y a lieu de suivre la procédure prévue à l'article 93.3 du Traité, ce qui signifie que la mesure envisagée doit tout d'abord être annoncée à la Commission européenne.

2.2. Eu égard à la règle énoncée à l'article 3 du projet, le titre II, chapitre premier, du projet paraît à première vue devoir être annoncé à la Commission européenne dans le cadre des articles 92 et 93 précités du Traité CE, et ce, de toute évidence, préalablement à la demande d'avis

(1) Voir : JORIS, T., "Nationale steunmaatregelen en het Europees gemeenschapsrecht", MAKLU uitgevers, 1994, p. 55.

(2) Idem, p. 55.

(3) Voir C.J.C.E., affaire 173-73, Italie/Commission, Jur., 1974.

au Conseil d'Etat. Il ne peut se déduire des pièces soumises au Conseil d'Etat que cette notification a eu lieu. Il s'ensuit que ce dernier n'est pas en mesure d'émettre un avis sur les articles 2 à 6 du projet. L'on sait, en effet, que le Conseil d'Etat, section de législation, n'émet en principe d'avis sur les projets de textes qui lui sont soumis que pour autant que la procédure administrative préalable ait été accomplie, ce qui implique que les avis prescrits aient été recueillis et les accords requis obtenus, de sorte que le Conseil d'Etat puisse être assuré que les textes qu'il examine sont définitifs et ne sont plus susceptibles de modifications s'ensuivant de la procédure administrative (1) inachevée, voire non encore entamée.

(1) Les développements se rapportant à l'article 3 du projet font allusion, de toute évidence, à "l'encadrement communautaire des aides d'Etat à la recherche-développement" édicté par la Commission européenne. En vertu du point 4.7. de cette réglementation, les cas particuliers d'octroi d'une aide, dans le cadre d'un régime d'aide à la recherche-développement notifié et autorisé par la Commission, ne doivent pas en principe être notifiés, pour autant qu'ils ne dépassent pas un coût déterminé. Sans examiner dans quelle mesure la Commission européenne est en droit d'accorder des dérogations à l'obligation de notifier, il faut néanmoins relever que cet encadrement ne dispense pas les Etats membres d'informer eux-mêmes la Commission européenne du régime d'aide, conformément à l'article 93.3 du Traité CE.

Chapitre II - Entreprises d'assurances

Articles 7 et 8

Selon les développements se rapportant à ces articles, les modifications envisagées des articles 2, § 3, 6°, et 9, § 2, alinéa 2, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, ont pour conséquence que toute entreprise publique dans laquelle il existe un régime de pensions en faveur du personnel ou des dirigeants, se verra dans l'obligation, conformément à l'article 9, § 2, alinéa 2, de la loi précitée, de créer, dans un délai d'un an à compter de la date d'entrée en vigueur du chapitre II du projet, une association sans but lucratif ou une association d'assurance mutuelle ou de faire couvrir ses engagements par une assurance de groupe. Le texte des articles 7 et 8 du projet ne l'exprime toutefois pas clairement.

En effet, conformément à l'article 9, § 2, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, ainsi que l'article 8 du projet entend le modifier, les entreprises publiques disposeront d'un délai d'un an pour adapter le statut juridique de leurs fonds internes, délai qui prend cours "à compter de la publication de l'arrêté royal visé à l'article 2, § 3 (de la loi précitée)". Même après sa modification par l'article 7 du projet, l'article 2, § 3, de la loi, fera toutefois mention de deux arrêtés royaux. On aperçoit donc mal de quel arrêté royal il s'agit exactement à l'article 9, § 2, alinéa 2, nouveau de la loi. S'il s'agit que la période transitoire concernée prenne cours à partir de la publication de l'arrêté de mise en vigueur du chapitre II du projet, comme l'exposé des motifs le donne à penser, il faudrait, en tout état de

.../...

cause, l'indiquer de manière explicite dans le texte du projet.

Chapitre III - Organisme national des déchets radioactifs
et de matières fissiles - Inventaire des
passifs nucléaires

Article 9

1. Le paragraphe 1er, 1°, de cet article reproduit, comme définition de la notion de "substances radioactives", la définition de l'article 1er de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire. Par souci de clarté et conformément à l'usage du point de vue de la technique législative à cet égard, il peut suffire soit de faire référence à la loi précitée, soit de reproduire minutieusement et intégralement la définition concernée dans la disposition en projet.

2. Le paragraphe 1er, 3°, de l'article 9 du projet précise la teneur de l'inventaire et la mesure dans laquelle les détenteurs ou les propriétaires de substances radioactives doivent collaborer à cet inventariage. Après l'établissement de l'inventaire, le ministre compétent peut enjoindre aux exploitants, détenteurs ou propriétaires de prendre des "mesures correctives". Aucune définition détaillée n'est donnée de ce qu'il y a lieu d'entendre par ces "mesures correctives", pas même dans l'exposé des motifs.

.../...

Pour assurer la sécurité juridique et, eu égard notamment au fait que le non-respect de ces mesures peut être sanctionné, il est recommandé de préciser les mesures envisagées dans le dispositif du projet.

Chapitre IV - Institut belge des Services postaux et des
Télécommunications - Transfert du Service de
radio-télévision-redevances

Articles 10 et 11

1. Les dispositions en projet sont de nature à entraîner des recettes nouvelles.

En vertu des articles 5, 2°, et 14, 1°, b), et 2°, de l'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire, l'accord du Ministre du Budget et l'avis préalable de l'inspecteur des finances sont requis.

Si l'accord du Ministre du Budget, contenu dans une lettre non datée, a été communiqué au Conseil d'Etat le 14 juillet 1997, l'avis de l'inspecteur des finances fait défaut.

C'est sous réserve de l'accomplissement de cette dernière formalité substantielle que les dispositions en projet sont examinées.

2. En vertu du texte en projet, l'Institut belge des services postaux serait habilité à mettre à la disposi-

.../...

tion des Communautés le personnel chargé de la perception des redevances radio et télévision, qui lui a été transféré de Belgacom en application de l'arrêté royal du 3 avril 1997 portant des mesures relatives au transfert de certains agents de Belgacom à l'autorité fédérale en application de l'article 3, § 1er, 6°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne. Il est également prévu qu'à titre transitoire, l'Institut prendra en charge le recouvrement des redevances radio et télévision au profit des Communautés, tant que celles-ci n'auront pas mis en place leur propre système.

Comme le Conseil d'Etat l'a relevé dans plusieurs avis (1), le système consistant, pour l'Etat, à mettre des agents à la disposition des Communautés en cette matière est critiquable, car il paraît peu conforme à l'article 5bis, § 5, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions.

En effet, suivant l'exposé des motifs :

"Ce processus de mise à disposition permet à l'Etat de réduire fortement la charge dudit transfert et aux Communautés de pouvoir compter sur du personnel compétent et expérimenté pour la perception d'une redevance dont le produit leur revient."

La mise à disposition de personnel impliquerait donc immanquablement qu'en vertu de l'alinéa 1er de l'arti-

(1) Voir notamment l'avis donné le 26 mars 1997 sur l'arrêté royal du 3 avril 1997 précité (Moniteur belge du 5 avril 1997, p. 8017).

cle 10 en projet, les Communautés assureraient la direction du personnel dont elles disposeraient et interviendraient, au moyen de ce personnel, dans les opérations de perception des redevances.

Or, il se déduit du paragraphe 5 de l'article 5bis précité que le service des redevances ne peut être assuré par les Communautés qu'à la condition qu'elles le décident "d'un commun accord" et que des dispositions soient simultanément prises par les Communautés française et flamande pour assurer la perception de la redevance dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale. Cela implique la conclusion par l'Etat fédéral et les Communautés d'un accord de coopération. Selon les informations en possession du Conseil d'Etat, un tel accord n'existe pas.

Par ailleurs, si le législateur fédéral entend, dès à présent, modifier les règles de la perception de la redevance, il ne peut le faire, conformément à l'article 5bis, § 5, alinéa 1er, qu'"en concertation avec les Communautés", laquelle ne paraît pas avoir eu lieu, ni sur l'alinéa 1er de l'article 10, ni sur l'alinéa 2.

Il s'ensuit qu'en l'état, l'article 10, ainsi que l'article 11 qui détermine la date à laquelle il produit ses effets, doivent être omis. Leur maintien les exposerait à une éventuelle censure de la Cour d'arbitrage en application de l'article 124bis de la loi spéciale du 16 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage.

Chapitre V - Agence fédérale de contrôle nucléaire

Article 12

1. Selon l'article 45 existant - mais non encore entré en vigueur - de la loi du 15 avril 1994 relative à la protection de la population et de l'environnement contre les dangers résultant des rayonnements ionisants et relative à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire, les membres du personnel du Ministère de l'Emploi et du Travail et du Ministère de la Santé publique et de l'Environnement, attachés aux services qui exercent des compétences dans le secteur nucléaire, sont transférés d'office à l'Agence, avec maintien de leurs conditions de travail.

L'article 45 en projet (article 12, § 1er, du projet) modifie cette prescription sur divers points :

- 1° le transfert d'office est remplacé par une possibilité de transfert "après sélection par (le) conseil d'administration (de l'Agence), par l'intermédiaire d'un bureau de conseil extérieur";
- 2° cette possibilité de transfert est non seulement offerte aux membres du personnel du Ministère de l'Emploi et du Travail et du Ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement, attachés aux services compétents dans le secteur nucléaire, mais également aux membres du personnel attachés à des services d'autres ministères qui sont compétents dans le secteur nucléaire, aux membres du personnel scientifique de l'Institut scientifique de la Santé publique - Louis Pasteur et aux membres du personnel des organismes

.../...

d'intérêt public chargés de tâches dans le secteur nucléaire;

- 3° bien qu'en vertu du texte en projet, le transfert s'opère toujours "au moins avec maintien (des) conditions de travail (des membres du personnel concernés)", l'Agence est habilitée à modifier le statut pécuniaire et administratif des membres du personnel transférés, "afin d'harmoniser les divers statuts applicables au personnel de l'Agence".

1.1. Le remplacement du système de transfert d'office par celui d'une possibilité de transfert après une sélection par le conseil d'administration de l'Agence, soulève la question de savoir s'il est loisible aux membres du personnel concernés d'opter ou de ne pas opter pour un transfert, ou bien s'ils peuvent y être contraints. En d'autres mots, il n'apparaît pas clairement si les membres du personnel des services concernés doivent poser leur candidature pour bénéficier du transfert, ou s'ils feront automatiquement l'objet de la procédure de sélection et seront contraints, en cas de sélection, de passer à l'Agence.

1.2. La disposition en projet ne désigne pas plus clairement l'organe qui statue en définitive sur le transfert. En effet, la sélection par le conseil d'administration de l'Agence ne doit pas nécessairement signifier que c'est également lui qui statue en dernier ressort sur le transfert des membres du personnel concernés.

1.3. Le transfert des membres du personnel concernés s'effectue au moins avec maintien de leurs "conditions de travail" (article 45, § 1er, à la fin, en projet). Selon

.../...

l'exposé des motifs, il faut entendre par conditions de travail : "leur qualité (statutaire, contractuel, scientifique), leur ancienneté administrative et pécuniaire, leurs primes et indemnités, leur droit à la pension et leur grade". On aperçoit mal comment cette règle - qu'il serait préférable, au demeurant, de reproduire littéralement dans le texte du projet - peut se concilier avec l'article 45, § 3, en projet, qui confère à l'Agence le pouvoir de "modifier" le statut pécuniaire et administratif des membres du personnel transférés.

2. Le paragraphe 2 de l'article 12 a pour objet d'abroger l'article 44, dernier alinéa (lire : alinéa 5) de la loi du 15 avril 1994. Cette disposition abrogatoire devrait faire l'objet d'un article distinct qu'il faudrait, du reste, incorporer au projet avant l'article qui vise à remplacer l'article 45 de cette même loi (1).

Article 13

Par souci de concordance avec la terminologie employée dans la loi du 29 mars 1958 relative à la protection de la population contre les dangers résultant des radiations ionisantes, il conviendrait de remplacer, dans le texte néerlandais de l'article 13, les mots "... bijdragen, geheven met toepassing van artikel 3bis van de wet van 29 maart 1958 ..." par les mots "... retributies, geheven

(1) En outre, la règle énoncée à l'article 13 du projet, qui tend au remplacement de l'article 31, alinéa 2, de la loi du 15 avril 1994 devrait constituer le premier article du chapitre V du projet.

met toepassing van artikel 3bis van de wet van 29 maart 1958 ...".

Article 14

Selon cet article, les dispositions du chapitre V entrent en vigueur "le jour de l'entrée en vigueur des articles 31, 44 et 45 de la loi" (du 15 avril 1994).

Dès lors que les dispositions du chapitre V tendent précisément à modifier ces articles 31, 44 et 45, cette règle d'entrée en vigueur est superflue. Même si les modifications en projet prennent cours immédiatement, les articles modifiés n'entreront en effet en vigueur, conformément à l'article 54 de la loi du 15 avril 1994, qu'à la date que le Roi déterminera par un arrêté délibéré en Conseil des Ministres.

L'article 14 doit dès lors être omis du projet.

Chapitre VI - Allocation de fin d'année

Articles 15 et 16

1. Les dispositions en projet devaient être soumises à la consultation syndicale.

Suivant les explications fournies dans la demande d'avis, la négociation syndicale a eu lieu, au sein du Comité A, le 3 juillet 1997.

.../...

Un protocole n° 95/1 relatif aux négociations menées le jeudi 3 juillet 1997 au sein du Comité commun à l'ensemble des services publics, daté du 15 juillet 1997, a effectivement été adressé au Conseil d'Etat.

On constate, toutefois, que ce document n'est pas signé. C'est sous réserve qu'il le soit, que les dispositions en projet sont examinées.

2. Le paiement de l'allocation de fin d'année en même temps que le traitement du mois de décembre de l'année considérée était déjà d'application en 1996, en vertu de la loi du 20 décembre 1995 portant des dispositions fiscales, financières et diverses, les dispositions de cette loi étant semblables à celles en projet (1).

L'exposé des motifs n'indique pas quels sont les critères objectifs qui ont été pris en considération pour exclure certaines autorités publiques du mécanisme prévu à l'article 16 du projet ou pour les y soumettre.

En ce qui concerne les organismes d'intérêt public, le fonctionnaire délégué a essentiellement justifié l'exclusion de certains organismes par la considération qu'ils jouissent d'une autonomie financière. Pour les organismes des catégories A et C, qui seraient soumis à l'article 16 du

(1) Publiée au Moniteur belge du 23 décembre 1995, p. 34.578; l'avis du Conseil d'Etat, publié dans le document parlementaire de la Chambre des Représentants de la session 1995-96, n° 208/1, indique qu'il n'a pas été possible d'examiner les dispositions relatives à l'allocation de fin d'année, les formalités de la négociation syndicale n'étant pas achevées.

projet, il a considéré qu'il s'agissait d'organismes dotés d'un personnel dont les traitements sont essentiellement pris en charge directement par le budget de l'Etat. Pour ce qui est de la Cour d'arbitrage que ne mentionne pas le 3° de l'article 15 du projet, le fonctionnaire délégué a invoqué l'article 123, § 1er, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage en vertu duquel les crédits nécessaires au fonctionnement de la Cour sont inscrits au budget des dotations, de sorte que, selon lui, est ainsi reconnue à cette Cour une certaine autonomie (1).

Il appartiendra au Parlement d'apprécier si, telle qu'elle est établie, la liste des autorités publiques visée à l'article 45 en projet l'a été sur la base de critères objectifs et dans le respect du principe de proportionnalité.

3. L'attention est attirée sur ce que l'article 8 de l'arrêté royal du 23 octobre 1979 accordant une allocation de fin d'année à certains titulaires d'une fonction rémunérée à charge du trésor public qui prévoit que "l'allocation de fin d'année est payée au cours du mois de décembre de l'année considérée" est en contradiction avec l'article 16 en projet.

(1) Il est permis de douter de la pertinence de cette explication, car en vertu de la loi ordinaire du 6 janvier 1989, les traitements des juges, des référendaires et des greffiers de la Cour d'arbitrage sont alignés respectivement sur ceux des magistrats de la Cour de cassation, des membres du bureau de coordination du Conseil d'Etat et des greffiers en chef de la Cour de cassation; en outre, il est expressément renvoyé aux dispositions du Code judiciaire relatives aux traitements des magistrats de l'ordre judiciaire.

Cette contradiction doit être levée.

4. Sous réserve des observations qui précèdent, la phrase introductive et le 2° pourraient être plus simplement rédigés comme suit :

"Art. 15 Sont soumis au présent chapitre, les membres du personnel des services publics suivants :

...

2° les organismes d'intérêt publics suivants :

a) ...

b) ...

c) ...

...".

Chapitre VII - Modifications à la loi sur le service des postes du 26 décembre 1956

Articles 17 et 18

Les dispositions en projet reproduisent celles contenues dans un avant-projet de loi "modifiant les articles 19bis et 20 de la loi sur les services des postes du 26 décembre 1956", sur lequel la section de législation a donné, le 9 juillet 1997, au Ministre des Communications l'avis n^o L. 26.659/9.

.../...

La compétence d'avis de la section de législation
est, dès lors, épuisée.

Het advies betreffende

titel I,
titel II, hoofdstukken I tot III
en VIII,

werd gegeven door de eerste ka-
mer, samengesteld uit

de Heren J. DE BRABANDERE,
Messieurs

M. VAN DAMME,
D. ALBRECHT,

Mevrouw A. BECKERS,
Madame

L'avis concernant

le titre Ier,
le titre II, chapitres Ier à III
et VIII,

a été donné par la première cham-
bre, composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de
Nederlandse en de Franse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. D. ALBRECHT.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. P. SOURBRON, adjunct-
auditeur. De nota van het Coör-
dinatiebureau werd opgesteld en
toegelicht door Mevr. Ch. BAMPs,
adjunct-referendaris.

La concordance entre la ver-
sion néerlandaise et la version
française a été vérifiée sous le
contrôle de M. D. ALBRECHT.

Le rapport a été présenté par
M. P. SOURBRON, auditeur adjoint.
La note du Bureau de coordination
a été rédigée et exposée par Mme
Ch. BAMPs, référendaire adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS

J. DE BRABANDERE

Het advies betreffende

titel I,
titel II, hoofdstuk V,

werd gegeven door de achtste kamer, samengesteld uit

de Heren W. DEROOVER,
Messieurs

P. LEMMENS,
L. HELLIN,

de Heer A. ALLEN,
Monsieur Y. MERCHIEERS,
Mevrouw
Madame

Mevrouw A. BECKERS,
Madame

L'avis concernant

le titre Ier,
le titre II, chapitre V,

a été donné par la huitième chambre, composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. W. DEROOVER.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. SOURBRON, adjunct-auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. C. ADAMS, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. DEROOVER.

Le rapport a été présenté par M. P. SOURBRON, auditeur adjoint. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. C. ADAMS, référendaire adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS

W. DEROOVER

L'avis concernant le titre II, chapitre IV, articles 10 et 11, chapitre VI, articles 15 et 16, chapitre VII, articles 17 et 18 et chapitre VIII, article 19,

a été donné par la neuvième chambre, composée de

Messieurs C.-L. CLOSSET,
de Heren

C. WETTINCK,
P. LIENARDY,

Madame M. PROOST,
Mevrouw

Le rapport a été présenté par Mme P. VANDERNACHT, auditeur adjoint. Les notes du Bureau de coordination ont été rédigées par Mme G. JOTTRAND et M. C. AMELYNCK, référendaires adjoints, et exposées par Mme G. JOTTRAND.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIENARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

M. PROOST.

Het advies betreffende titel II, hoofdstuk IV, artikelen 10 en 11, hoofdstuk VI, artikelen 15 en 16, hoofdstuk VII, artikelen 17 en 18 en hoofdstuk VIII, artikel 19,

werd gegeven door de negende kamer, samengesteld uit

président de chambre,
kamervoorzitter,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

greffier,
griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. P. VANDERNACHT, adjunct-auditeur. De nota's van het Coördinatiebureau werden opgesteld door Mevr. G. JOTTRAND, en de H. C. AMELYNCK, adjunct-referendarissen, en toegelicht door Mevr. G. JOTTRAND.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LIENARDY.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

C.-L. CLOSSET.